# USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **S. P.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2019, č. j. OAM-109/ZA-ZA11-HA12-2018, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2021, č. j. 32 Az 31/2019 - 65,

takto:

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

## Odůvodnění:

### I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala dne 23. 6. 2017 první žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný řízení o žádosti zastavil, jelikož nemohl zjistit místo jejího pobytu. Druhou žádost žalobkyně podala dne 31. 1. 2018. Žalovaný jí rozhodnutím uvedeným v záhlaví neudělil mezinárodní ochranu dle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobkyně následně podala žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že žalovaný dostatečně nevyvrátil pravdivost tvrzení žalobkyně. V rámci obou správních řízení konzistentně tvrdila, že příčinou smrti jejího manžela byl infarkt způsobený špatným psychickým stavem v důsledku obtěžování, kterému v Pákistánu čelil kvůli modlitbám, jež probíhaly v jejich domě. Ani rozpory ohledně data úmrtí manžela nesvědčily o nevěrohodnosti jejího azylového příběhu. Ve výpovědi k první žádosti uvedla, že její manžel zemřel dne 23. 3. 2015. Ve výpovědi k druhé žádosti uvedla, že zemřel dne 23. 3. 2017. Na dotaz, zda to byl rok 2017, odpověděla, že to byl rok 2015. V doplňujícím pohovoru ke druhé žádosti označila za datum úmrtí 13. 3. 2015, a uvedla, že rok 2017 byla chyba, jež vznikla při tlumočení. Co se týče přesného dne úmrtí, žalovaný se na případný rozpor nedotazoval a je možné, že k chybě došlo při překladu. Ani v případě počtu *molviů*

(imánů mešit), kteří měli žalobkyni vyhrožovat, krajský soud neshledal, že by rozpory z její výpovědi svědčily o její nevěrohodnosti. V protokolu o pohovoru k první žádosti jsou uvedeny odpovědi bez vyjádření podmětu a některé věty jsou v jednotném a jiné v množném čísle. Jejich interpretace tak není jednoznačná a žalovaný se nepřesnosti nepokusil objasnit.

[3] Krajský soud nesouhlasil s argumentem, že skutečnost, že žalobkyně nevyčkala na skončení prvního řízení a svévolně opustila území České republiky, snižuje věrohodnost jejího azylového příběhu. Tato skutečnost nemá žádnou vazbu k tomu, čemu čelila a mohla čelit v Pákistánu. Krajský soud považoval za nepodložený závěr, že pokud by potíže rodiny žalobkyně byly natolik závažné, jak tvrdila, tak by se svou dcerou nezůstávaly na daném místě několik let. Žalovaný se v této souvislosti nezabýval situací v zemi původu z hlediska reálné možnosti přestěhování žalobkyně a její dcery, situací *ahmadíjské* menšiny, ke které se hlásí, v jiných částech Pákistánu, a to i s ohledem na to, že se jedná o dvě ženy. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, pokud se žadatel po celou dobu řízení drží jedné dějové linie a jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informace o zemi původu, pak je třeba z jeho výpovědi vycházet. Ani závěr, že důvodem žádosti je snaha o legalizaci pobytu, nevede sám o sobě k neudělení mezinárodní ochrany.

[4] Žalovaný nesprávně hodnotil odůvodněnost strachu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, jelikož se řádně nezabýval důvodností obav z budoucího pronásledování a jeho pravděpodobností. Dle rozsudku NSS ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 33, se v řízení o mezinárodní ochraně posuzuje riziko hrozící žadateli v budoucnu a pouhá skutečnost, že nebyl v minulosti podroben násilí, neznamená, že mu takové nebezpečí nehrozí. Ani samotný § 12 písm. b) zákona o azylu nestanoví podmínku faktického pronásledování v minulosti. Žalovaný uvedl, že nemá posuzovat obecnou situaci konkrétních menšin v zemi původu, ale je třeba shledat individuální pronásledování žadatele. Takový postup absolutizuje požadavek minulého pronásledování konkrétního žadatele. Žalovaný se nezabýval mírou rizika hrozícího příslušníkům náboženské menšiny *Ahmadíja* v Pákistánu. Nezodpověděl otázku, zda je žalobkyně nedůvěryhodná v otázce své příslušnosti k této menšině, jelikož pouze uvedl, že může být její příslušnicí. V takovém případě však nebyl dostatečný jeho závěr, že žalobkyně nebyla vystavena pronásledování, ale měl se zabývat otázkou, zda jí pronásledování nehrozí právě z důvodu samotné příslušnosti k náboženské skupině *Ahmadíja*. Dle rozsudku NSS ze dne 10. 12. 2020, č. j. 1 Azs 321/2020 - 29, se osoby *ahmadíjského* vyznání potýkají s diskriminací, předsudky a násilnosti vůči nim nejsou ničím výjimečným. Zákony o rouhačství a *protiahmadíjské* zákony jsou často ze strany pákistánských státních orgánů i členů společnosti využívány k akcím namířeným proti stoupencům *ahmadíjské* víry. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí s danými hrozbami nijak nevypořádal a neodůvodnil, zda naplňují definici pronásledování z náboženských důvodů ve smyslu zákona o azylu.

[5] Žalovaný nevysvětlil, z jakého důvodu považuje za bezpečné město Rabwah, kam se podle něj žalobkyně může při návratu do země původu bezpečně vrátit. Tím sám připustil, že žalobkyně má důvodné obavy z pronásledování, ale může se jim vyhnout

vnitřním přesídlením. Ve zbytku odůvodnění však vycházel z toho, že žádné obavy z pronásledování neměla. Ohledně možnosti přesídlení do města Rabwah odkázal na Informaci Ministerstva vnitra Velké Británie, nicméně uvedl, že se v daném městě každý rok uskuteční několik shromáždění, na která se sjíždějí odpůrci *Ahmadíjů* z celé země. Informace uvádí další problémy, kterým v tomto městě *Ahmadíjové* čelí, jako je trvalý pocit ohrožení, útoky na jejich podniky, bohoslužebná místa a hřbitovy.

[6] Žalovaný se při posuzování odůvodněnosti obavy z pronásledování nezabýval tím, jaká jednání lze pod pronásledování podřadit. Nezabýval se ani otázkou původců pronásledování. Má povinnost se zabývat i dílčími ústrky, ačkoliv by samy o sobě nedosahovaly takové intenzity, aby je bylo možné považovat za pronásledování. I skutečnost, zda žadatel o mezinárodní ochranu může v zemi původu praktikovat svou víru, je pro posouzení jeho žádosti významná. Žalovaný žalobkyni nesprávně vytýká, že se neobrátila se svými potížemi na pákistánskou policii, aniž by předem vyhodnotil, zdali je tento požadavek vůbec oprávněný. Měl se proto nejprve vyjádřit k otázce, zdali žalobkyni pokládá za příslušnici náboženské skupiny *Ahmadíja*, a poté měl zvážit, zda z důvodu příslušnosti k této náboženské skupině bylo přiměřeně pravděpodobné, že bude vystavena pronásledování.

[7] Ohledně námitky neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu platí dle krajského soudu obdobné závěry jako u pronásledování z důvodu uvedeného v § 12 písm. b) zákona o azylu. Proto bylo třeba, aby žalovaný zvážil, zdali je žalobkyně členkou náboženské skupiny *Ahmadíja*, a následně posoudil, zdali jí proto lze udělit doplňkovou ochranu.

## II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[8] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v zásadním pochybení krajského soudu, který nerozhodl v souladu se zákonem a judikaturou NSS. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je legalizace pobytu žalobkyně na území ČR.

[10] Stěžovatel ve výpovědích žalobkyně shledal natolik závažné rozpory, že dospěl k závěru, že její sdělení jsou nevěrohodná a účelová. Sama potvrdila, že nikdy neměla problémy ze strany státních orgánů. Situace *Ahmadíjů* v Pákistánu sice není ideální, nicméně postavení žalobkyně není ničím výjimečné. Svůj problém mohla vyřešit žádostí o pomoc na místní policii nebo přestěhováním v rámci Pákistánu, a to i s ohledem na svůj věk a zdravotní stav. Přestěhování z místa bydliště, které sloužilo po celých 20 let jako jakási neoficiální modlitebna pro příslušníky skupiny *Ahmadíja*, by bezesporu vyřešilo problémy, které vyplývaly ze samotné skutečnosti obývání zmíněného domu. Nelogicky působí, že žalobkyně dům opustila až dva roky po smrti manžela. Místo vnitřního přesídlení využila natolik radikální řešení, jakým je opuštění vlasti a vycestování do země kulturně, historicky a jazykově vzdálené její zemi původu, ve které nikdy dříve nebyla.

Tvrzené potíže vykazují znaky značného nadhodnocení a byly předestřeny účelově s jasným cílem dosáhnout pozitivního rozhodnutí ve věci.

[11] Žalobkyně má možnost se po návratu do země původu vrátit na jiné pro ni bezpečné místo, například do města Rabwah. Z Informace Ministerstva vnitra Velké Británie z června 2018 plyne, že ústředí *Ahmadíjů* v Pákistánu se nachází právě v tomto městě, ve kterém přibližně 90 - 95 % obyvatel patří k dané menšině. Zpráva uvádí, že se zde *Ahmadíjové* těší značné svobodě a blahobytu.

[12] Stěžovatel odkazuje na rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013 - 26, č. 3085/2014 Sb. NSS, dle kterého věrohodná výpověď žadatele v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany hraje důležitou roli. Stěžovatel v dané věci zdůvodnil, proč neshledal výpovědi žalobkyně za konzistentní a věrohodné. Rozsudek krajského soudu je vadný, jelikož nedostatečným způsobem vyhodnotil nevěrohodnost tvrzení žalobkyně a v tomto směru neučinil adekvátní závěr. Mylné je též tvrzení soudu, že její výpověď je i přes drobné nesrovnalosti v souladu s dostupnými informace o Pákistánu. Žádost posoudil zcela dostatečným způsobem na základě aktuálních, věrohodných a rozmanitých podkladů a neshledal, že by byla ona nebo její dcera v Pákistánu pronásledována dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyní uváděné skutečnosti nelze považovat za azylově relevantní. Žalobkyně se snaží legalizovat pobyt na území České republiky.

[13] K nedostatečnému zhodnocení možnosti udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu stěžovatel uvádí, že žalobkyně v průběhu řízení neuvedla žádnou skutečnost, kterou by bylo možné podřadit pod definici vážné újmy ve smyslu tohoto ustanovení.

[14] Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

## III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Ve vztahu k přijatelnosti kasační stížnosti žalovaného NSS v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, č. 1143/2007 Sb. NSS, konstatoval, že kasační stížnost lze považovat za přijatelnou, pokud je shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. Přijatelnost by byla konstatována bez ohledu na to, že by takovým pochybením krajský soud zásadně nemohl zasáhnout do hmotně-právního postavení stěžovatele (žalovaného).

[17] Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal, že by se krajský soud dopustil zásadního pochybení při výkladu práva či že by se odchýlil od ustálené judikatury. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[18] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve jím a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný. Krajský soud podrobně a srozumitelně odůvodnil, z jakých důvodů přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí. Skutečnost, že stěžovatel nesouhlasí s jeho závěry, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[19] Dle stěžovatele byla výpověď žalobkyně ve správním řízení nevěrohodná. Jako nevěrohodného lze posoudit jen takového žadatele, který je nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2021, č. j. 7 Azs 346/2020 - 27). Dle judikatury NSS je povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (srov. rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). To stěžovatel neučinil. Krajský soud v napadeném rozsudku podrobně a logicky vysvětlil, z jakých důvodů neshledal výpověď žalobkyně nevěrohodnou. Jelikož stěžovatel v kasační stížnosti nijak nekonkretizoval, v čem spatřuje nevěrohodnost její výpovědi, NSS se k této námitce nemohl vyjádřit podrobněji.

[20] K námitce, že stěžovatel nezjistil, že by žalobkyně byla v zemi původu vystavena pronásledování, NSS odkazuje na výše uvedený rozsudek č. j. 1 Azs 227/2017 - 33, dle něhož platí, že *„řízení o mezinárodní ochraně je specifické prospektivním rozhodováním, což znamená, že se posuzuje riziko hrozící žadateli v budoucnu. Pouhá skutečnost, že tedy stěžovatel dosud nebyl násilí [...] podroben, neznamená, že mu takové nebezpečí nehrozí.“* Žalobkyně tak nemusí prokazovat, že byla sama vystavena násilí, pokud zde existuje riziko, že jí toto nebezpečí po návratu do země původu hrozí z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel se však v napadeném rozhodnutí s tvrzenou hrozbou pronásledování plynoucí z příslušnosti k náboženské skupině *Ahmadíja* nevypořádal.

[21] Dle stěžovatele žalobkyně mohla využít ochranu státních orgánů v zemi původu. Zákon o azylu v souladu s unijní úpravou stanoví dvě podmínky, při jejichž splnění lze zpravidla konstatovat existenci účinné ochrany v zemi původu. Státní orgány tak zpravidla poskytují účinnou ochranu, *„1) pokud činí přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a 2) pokud stěžovatel má k této ochraně přístup. Obě podmínky musejí být splněny kumulativně, v opačném případě není účinná ochrana dostupná“* (rozsudek NSS ze dne 9. 8. 2021, č. j. 6 Azs 63/2021 - 42). Stěžovatel však tyto podmínky neposoudil, jak přesvědčivě vyložil krajský soud.

[22] Ohledně možnosti vnitřního přesídlení NSS odkazuje na rozsudek ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS, dle kterého: *„Při hodnocení možnosti vnitřní ochrany je třeba se zabývat především její dostupností, kdy vnitřní ochrana*

*nesmí být ať už fakticky (lze stěží požadovat po starém člověku, který celý život žil v jedné vesnici, aby se v zemi původu s nestabilní situací zmítané ozbrojenými konflikty přesunul do naprosto cizího prostředí vzdáleného stovky kilometrů), či právně pouze teoretická. Cestu za vnitřní ochranou nesmí vylučovat poměry panující v zemi původu (osoba hledající vnitřní ochranu nesmí být vystavena nepřiměřenému riziku). Dále je třeba hodnotit účinnost vnitřní ochrany, tedy zda se žadateli o udělení mezinárodní ochrany podaří původcům pronásledování definitivně uniknout takovým způsobem, aby bylo vyloučeno riziko opětovného pronásledování, a postavení žadatele i po jeho přesunu musí splňovat určité minimální standardy z pohledu základních lidských práv, která musí být pro něj zajištěna, a rovněž nesmí dojít k extrémnímu zhoršení jeho sociálního a ekonomického postavení, přičemž určité nepohodlí je akceptovatelné.*" Stěžovatel se nezabýval otázkou, zdali je přemístění do jiné části Pákistánu pro žalobkyni reálně možné. Ohledně možnosti přestěhovat se do města Rabwah sice odkázal na Informaci Ministerstva vnitra Velké Británie z června 2018 (č. l. 105 správního spisu), nicméně se již nevypořádal s problémy, kterým *ahmadíjská* komunita v daném městě čelí a o kterých hovoří samotná informace.

[23] Ohledně snahy legalizace pobytu v ČR, odkazuje NSS na rozsudek ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 - 49: *„Skutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také ‚snaha o legalizaci pobytu na území ČR', nepostačuje sama o sobě k zamítnutí této žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, či k neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a téhož zákona, neboť tato skutečnost ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v ČR právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu.*"

[24] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu ohledně nedostatečného zhodnocení možnosti udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Dle judikatury NSS je *„k udělení doplňkové ochrany třeba splnit všechny podmínky stanovené § 14a odst. 1 zákona o azylu [resp. čl. 2 písm. e) kvalifikační směrnice] kumulativně – tj., že žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule*" (viz rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Stěžovatel výše uvedené podmínky dostatečně neposoudil, jak konstatoval krajský soud v bodě 65. svého rozsudku.

## IV. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[26] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 14. října 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu